

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
14/487

Dato
7 NOV 2014

Klage på avslag på konsesjonssøknad for Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron kommune i Oppland

Clemens Elvekraft AS og grunneierne Ole Petter Kleiven og Øystein Kvålen klager i brev av henholdsvis 23.1.2014 og 20.1.2014 på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag på søknad om konsesjon til Skåbyggja kraftverk i Nord-Fron kommune i Oppland

NVE har vurdert klagene i brev til departementet av 9.5.2014, og har ikke funnet grunnlag for å omgjøre sitt vedtak.

1. BAKGRUNN

Elvekraft AS (nå Clemens Elvekraft) søkte om konsesjon til bygging av Skåbyggja kraftverk 04.12.2012.

NVE behandlet søknaden sammen med 11 andre søknader om kraftutbygging i nedslagsfeltet til Gudbrandsdalslågen. Skåbyggja fikk, sammen med syv andre søknader, avslag 18.12.2013.

Det ble søkt om å utnytte et fall på 252,5 meter fra inntaket på kote 766 til kraftstasjonen på 515. Kraftverket var planlagt med en installert effekt på 4,2 MW, en slukeevne på 2,5 ganger middelvannføringen på 0,8 m³/s, og middelproduksjonen var estimert til 9 GWh årlig.

Inntaket var tenkt utformet med en platedam i betong på 1,5 meters høyde og 40 meters lengde. Fra inntaket ville vannet blitt ført ca. 3,5 km i nedgravd rør og boret sjakt til kraftstasjonen. Kraftverket var tenkt koplet på kraftnettet ved 22 kV via 1 km jordkabel.

Skåbyggja-prosjektet er estimert å ha en spesifikk investeringskostnad på 5,3 kr/kWh (indeksjustert av NVE til 2011-nivå).

Søker foreslo en minstevannføring på 274 l/s mai – september og 22 l/s ellers i året. Nord-Fron kommune har støttet prosjektet og la i sin uttalelse vekt på den næringsmessige betydningen, som gir mulighet til å opprettholde bosetningen lokalt. Fylkesmannen i Oppland hadde innsigelse til prosjektet, med begrunnelse i elvekløftsystemet langs Vinstra, som de betegner som nasjonalt/internasjonalt verdifullt. Fylkesmannen mener Skåbyggja er en viktig del av dette systemet, og at fraføring av vann vil være negativt for naturverdiene. En rekke organisasjoner er mot utbygging med samme begrunnelse.

NVE legger i sitt vedtak vekt på at prosjektet ville ført vann bort fra Skåbudalen, som innehar en viktig bekkekløft. NVE skriver i sitt vedtak at det også er sannsynlig at prosjektet ville kommet i konflikt med automatisk fredede kulturminner.

2. KLAGENE

Ole Petter Kleiven og Øystein Kvålen er grunneiere i prosjektet, og har klagd på NVEs vedtak. De bestriker NVEs vurdering av bekkekløftens viktighet, og at dette er den eneste kjente bekkekløften som ikke er fraført vann i området. De anfører flere lokaliteter som de mener er bekkekløfter uten fraført vann.

Clemens Elvekraft AS er søker, og peker i sin klage på at NVE ikke synes å ha tatt hensyn til Swecos konsulentrapport om bekkekløften.

Både Clemens Elvekraft AS og grunneierne mener at muligheten for funn av automatisk fredede kulturminner ikke er relevant for avslaget, da det heller burde vært pålagt undersøkelser som krav i forkant av anleggsstart. Klagerne mener også at fordelene ved tiltaket ikke synes å være tilstrekkelig vektlagt.

Nord-Fron Arbeiderparti har også sendt inn klage, men klagen har blitt avvist av NVE ut fra den vurdering at partilaget ikke er part i saken.

Nord-Fron kommune har etter klagefristens utløp gjort vedtak der de støtter hovedtrekkene i de innsendte klagen og anmoder OED om å omgjøre NVEs vedtak.

3. DEPARTEMENTETS MERKNADER

Konsesjon kan gis dersom fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25 første ledd. Departementet vil drøfte de merknader fra klagerne som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til andre forhold som ikke er tatt opp av klagerne.

Etter departementets vurdering er det avgjørende forholdet i saken verdsettingen av bekkekløften i Skåbudalen og vurderingen av konsekvensene av fraført vann.

I departementets Retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007) slås det blant annet fast at: "tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne konsesjon". Det legges i de samme retningslinjene til grunn at Norge har et internasjonalt ansvar for å bevare bekkekløfter.

Bekkekløftene i Norge er kartlagt og verdivurdert i Bekkekløftprosjektet på oppdrag fra Direktoratet for Naturforvaltning og NVE. Resultatene er presentert i Biofokus/Abel og Gaarder 2008. Her er Skåbudalen gitt karakteren 4 av 6, som tilsvarer regionalt til nasjonalt verdifull. Både NVE og Fylkesmannen legger vekt på at Skåbudalen er del av Vinstras bekkekløftsystem, som er vurdert som nasjonalt verdifullt.

Det er registrert flere rødlistede sopp- og lavarter i tilknytning til bekkekløfta, også arter som er fuktighetskrevenne. Bekkekløfta er i begrenset grad kartlagt pga. vanskelig tilgjengelighet og potensialet for funn av ytterligere sjeldne og truede arter vurderes som stort.

Departementet har gjennomgått Swecos konsulentrapport om konsekvensene for biologisk mangfold. Sweco skriver om konsekvensene for bekkekløften: "Det er usikkerhet knyttet til vurderingen av konsekvensene for naturtypen bekkekløft på grunn av mangel på kunnskap om virkninger av redusert vannføring."

NVE skriver i sin bakgrunn for vedtak at redusert vannføring i Skåbyggja vil føre til en stor reduksjon i det mulige leveområdet for en rekke sjeldne og truede arter i Vinstradalen.

Departementets vurdering av kunnskapsgrunnlaget er at bekkekløften i Skåbudalen er regionalt viktig, del av et nasjonalt verdifullt bekkekløftsystem, og at fraføring av vann kan ha negative konsekvenser for rødlistede arter og naturtypen bekkekløft.

En utbygging av Skåbyggja kraftverk vil ha positiv effekt på lokal verdiskaping.

Departementet mener i likhet med NVE at potensialet for funn av automatisk fredede kulturminner ikke er avgjørende for vurderingen av saken. Departementet har derfor ikke gått nærmere inn på dette.

3.1 Forholdet til naturmangfoldloven

Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved behandling etter vannressursloven, jf. naturmangfoldloven § 7. Omfanget av vurderingene skal tilpasses verdiene som kan berøres av en utbygging.

Etter departementets syn har NVE i tilfredsstillende grad vurdert og vektlagt naturmangfoldlovens prinsipper for offentlig beslutningstaking i skjønnsutøvelse og vedtaksbegrunnelse for Skåbyggja kraftverk. Departementet anser derfor naturmangfoldlovens § 7 for å være oppfylt.

På grunn av naturtypens viktighet, funnene av nær truede rødlistearter og usikkerheten ved konsekvensene av fraføring av vann, mener departementet at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) er særlig relevant i denne saken.

3.2 Oppsummering

Skåbyggja kraftverk ville bidratt med en årlig produksjon på rundt 9 GWh. Tiltaket ville også gitt positive ringvirkninger lokalt og varige inntekter til søker og kommune.

En utbygging av Skåbyggja kraftverk vil gi negative konsekvenser for en bekkekløft av regional til nasjonal verdi i et nasjonalt verdifullt bekkekløftsystem, og det er registrert fuktighetskrevende rødlistede arter. Departementet mener at dette samlet sett ikke gir grunnlag for å gi konsesjon.

4. DEPARTEMENTETS VEDTAK

Etter en helhetsvurdering finner departementet at skadene og ulempene for allmenne og private interesser er større enn fordelene og nytten ved tiltaket. Vilåret for konsesjon er dermed ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

Klagene tas ikke til følge. NVEs vedtak av 18.12.2013 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Håvard Hamnaberg
seniorrådgiver

Norges vassdrags- og energidirektorat
Nord-Fron kommune
Fylkesmannen i Oppland

Adresseliste

Ole Petter Kleiven

Clemens Elvekraft AS

Dronningens gate 10

0152

OSLO